

GRAMOFONOVÝ KLUB 1970

JOHANN NEPOMUK HUMMEL

SUPRAPHON

0 10 1008 mono
1 10 1008 stereo

33 $\frac{1}{3}$

Johann Nepomuk Hummel KONCERT A MOL PRE KLAVÍR A ORCHESTER, dielo 85

I. Allegro moderato
II. Larghetto – III. Rondo.
Allegro moderato

IVAN PALOVIČ – klavír

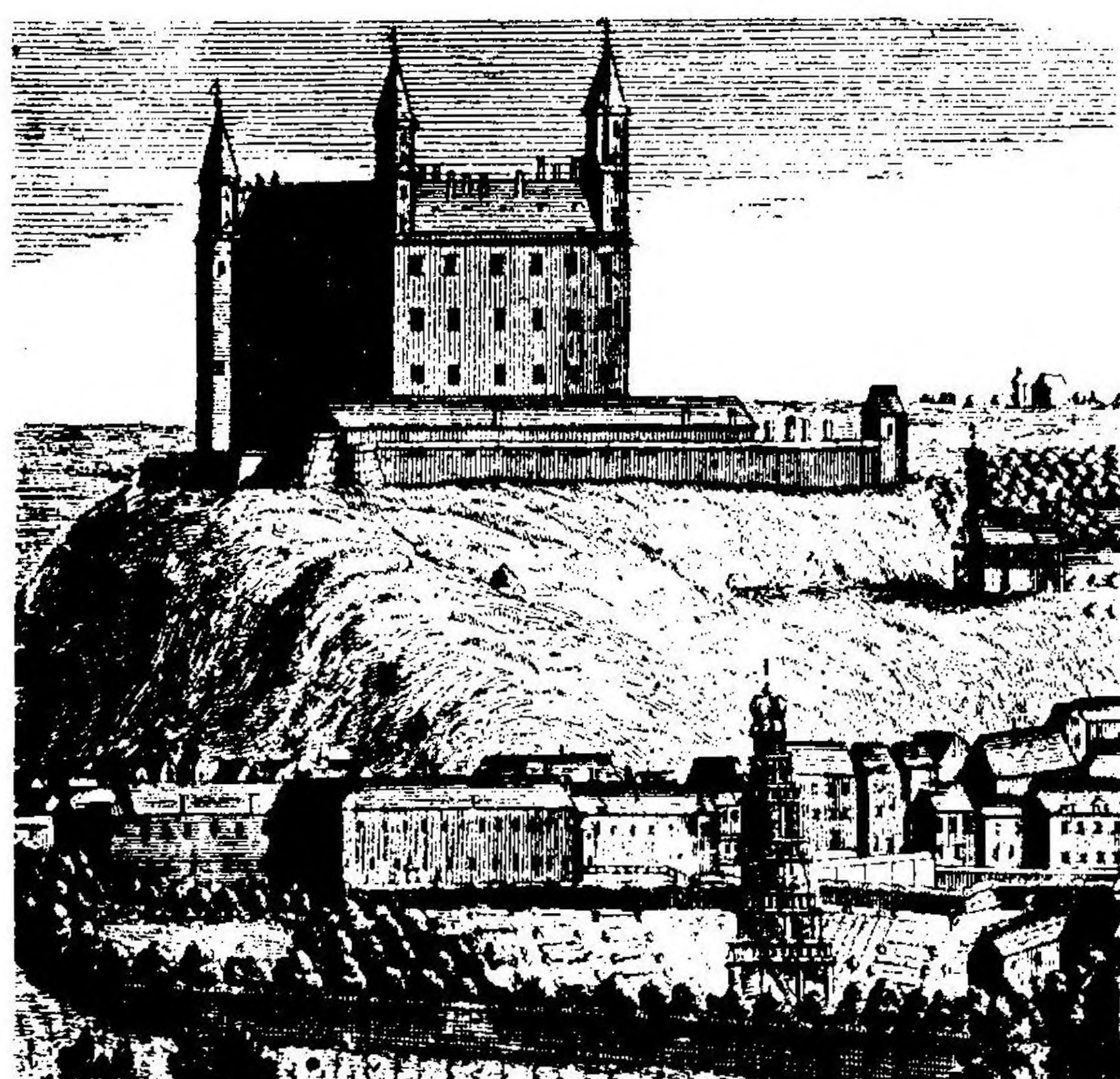
RONDO BRILLANT A DUR PRE KLAVÍR A ORCHESTER, dielo 56

RUDOLF MACUDZIŇSKI

– klavír

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA
Diriguje LADISLAV SLOVÁK

Hudobná réžia Jan Vrána
Zvuková réžia Miloslav Kulhan (Koncert)
a Jiří Očenášek (Rondo brilliant)
Technická spolupráca Vladimír Kraffer
Nahrané v bratislavskej Redute
21. februára – 3. marca 1969

Dobová rytina Bratislavského hradu

Johann Nepomuk Hummel – významný skladateľ a klavirista sa narodil 14. novembra 1778 v Bratislave. Pochádzal z hudobnícky založenej rodiny – už Johannov starý otec bol známym hudobníkom, no hudbe sa venoval len popri svojej krčmárskej živnosti ako huslista v Grassakowichovej kapele, neskôr bol dirigentom v bratislavskom divadle. Potom prijal miesto vojenského kapelníka vo Wartburgu; napokon dirigoval v Schikanederovom divadle vo Viedni. Hudobný talent Johanna Nepomuka sa začal prejavovať už v jeho útlom veku. V osemdesiatych rokoch 18. storočia bol prijatý ako žiak do domu W. A. Mozarta. Pod Mozartovým vedením sa v Drážďanoch prvýkrát predstavil ako klavirista verejnosti. Koncertné cesty viedli mladého, sotva desaťročného umelca do Prahy, Kodane a Škótska. Vystupoval i v Londýne,

kde sa oňho staral Joseph Haydn, ktorý ho neskoršie učil hre na organ. Na základe Haydnovho odporúčania pôsobil Hummel v rokoch 1804–1811 ako suplujúci kapelník v-Eszterházyho kapele v Eisenstadte. Štúdium hudby si Hummel doplnil po návrate z koncertných ciest u Salieriho a Albrechtsberga – učiteľa L. van Beethovena. Po päťročnej pedagogickej činnosti vo Viedni nastúpil v roku 1816 na dirigentské miesto v Stuttgarte. O tri roky neskôr ho však vymenil za rovnocenné, ale jemu vyhovujúcejšie miesto vo Weimare. Trojmesačnú dovolenku, ktorá mu bola pri jeho kapelníckej činnosti povolená, využil na koncertné vystúpenia; koncertoval v Berlíne, Petrohrade a v Paríži (roku 1825 v sprievode Márie Pavlovny), v Holandsku a Belgicku. V roku 1833 viedol operu Kings Theater. Miesto vo Weimare si udržal až do smrti. Zomrel roku 1839 vo Weimare, kde je i pochovaný.

Hummel bol uctievaným hudobníkom a klavírnym virtuózom. Bol v styku s najvýznamnejšími osobnosťami svojej doby. Bol nezištným Beethovenovým priateľom: poskytol mu, spolu so svojou manželkou, rodenou Rockelovou, v posledných dňoch života priateľskú pomoc. Mnoho z toho, čo Hummel vytvoril, žije dodnes ako nerozlučná časť hudobného vývoja. Hummel je popri Moschelesovi do-vršíteľom mozartovskej klaviristickej tradície klasicizmu, ktorú však ďalej rozvíjal, takže

ho treba pokladať za významného priekopníka romantického klavírneho slohu. Veľkou z jeho osobitej klaviristickej formulácie a jeho spôsobu zdobenja podnecovalo i slávnych dobových umelcov, napr. Fr. Chopina ktorý mnohé prvky pretavil do svojho vlastného skladateľského prejavu. „Hummel syntetizoval svojim dielom koncertantný – brilantný štýl s komorným...“ (Bülow) Ako skladateľ sa venoval takmer všetkým hudobným žánrom. Je autorom niekoľkých oper, koncertov, sláčikových kvartet, klavírných trií, ako i sonát pre rôzne nástroje. Najznámejším dielom z jeho komornej tvorby je klavírný septet. Ťažiskom diela sú však klavírne koncerty a sólové klavírne skladby. Hummel napísal sedem klavírných koncertov, z ktorých tri dodnes figurujú v repertoári. Sú to klavírný koncert č. 3 a mol, č. 4 h mol, a č. 6 As dur. **Klavírný koncert a mol, dielo 85** obsahuje už mnohé črty raného romantizmu. Je vyvážený po stránke inštrumentačnej a kompozičnej rovnako perfektne ako po stránke klaviristickej. Napriek jeho brilantnosti zostáva však v rovine zdravého symfonického prejavu, teda v rovine, v ktorej sa formoval charakter romantického koncertu. **Rondo brilliant A dur, dielo 56** je ukázkou virtuózneho klaviristického prejavu a súčasne svedectvom Hummelovej poetiky a zdravého muzikantského temperamentu.

Ján Albrecht